

СЕКЦІЯ 3. СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ ДЕРЖАВИ В УМОВАХ ІНСТИТУЦІЙНИХ ЗМІН

Бикова А. Л.

*кандидат економічних наук, доцент,
завідувачка кафедри економіки та економічної безпеки,
Університет митної справи та фінансів*

Новіков Д. Є.

*студент,
Університет митної справи та фінансів*

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-438-5-25>

РОЛЬ СОЦІАЛЬНИХ І ЕКОНОМІЧНИХ РЕФОРМ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ В СУЧАСНОМУ СВІТІ

Питання ролі соціальних і економічних реформ у забезпеченні державної безпеки набуло особливої актуальності в умовах сучасного світу, де глобальні виклики стають дедалі гострішими. Економічна нестабільність, соціальні нерівності, загроза радикалізації, екологічні кризи та нові форми конфліктів вимагають від держав адаптивних підходів до внутрішньої політики. У цьому контексті соціальні та економічні реформи виступають інструментами не лише для розвитку, але й для зміцнення національної безпеки, знижуючи ризики соціальної напруги та забезпечуючи стійкість держави перед викликами як внутрішнього, так і зовнішнього характеру.

Соціальні реформи охоплюють широкий спектр заходів – від підвищення якості освіти й медичних послуг до покращення умов праці та зниження рівня нерівності. Вони сприяють зміцненню соціальної згуртованості, що є важливим чинником у попередженні соціальних конфліктів. Економічні реформи, з іншого боку, спрямовані на підвищення ефективності економіки, створення нових робочих місць, забезпечення фінансової стійкості та залучення інвестицій. Розумне впровадження економічних реформ здатне не тільки стабілізувати внутрішню ситуацію, а й посилити позиції держави на міжнародній арені, що в умовах глобалізації є важливою складовою її безпеки.

Економічні реформи відіграють центральну роль у зміцненні державної безпеки, оскільки вони сприяють створенню стійкої та процвітаючої економіки, що є основою для запобігання кризовим ситуаціям та посилення стійкості держави перед внутрішніми й

зовнішніми загрозами. Зокрема, реформи, спрямовані на забезпечення фінансової стабільності, стимулювання інвестицій, зменшення рівня безробіття та підвищення продуктивності праці забезпечують сталість розвитку і формують фінансову базу для підтримки критичної інфраструктури та економічної стабільності [1].

Економічна стабільність дозволяє державі вкладати більше ресурсів у захист своїх громадян, розвивати оборонну сферу та ефективніше реагувати на потенційні загрози, зокрема терористичні атаки, інформаційні війни та економічні санкції. Так, стабільні фінансові реформи створюють можливості для підтримки малого й середнього бізнесу, що в свою чергу сприяє підвищенню зайнятості та добробуту населення. Податкові реформи, що забезпечують рівномірний розподіл податкового навантаження, стимулюють економічну активність і зміцнюють довіру до держави.

Основні види економічних реформ та їх роль у державній безпеці наведено у таблиці 1.

Таблиця 1

Економічні реформи

Економічні реформи	Основні заходи	Вплив на державну безпеку
Фінансова стабільність	Контроль над державним боргом, банківська реформа	Забезпечує захист від фінансових криз, зміцнює довіру до національної валюти
Розвиток інфраструктури	Інвестиції в транспорт, зв'язок, енергетику	Підвищує здатність реагувати на кризи, знижує вразливість до зовнішніх загроз
Підтримка підприємництва	Стимулювання малого і середнього бізнесу, податкові пільги	Підвищує зайнятість, знижує рівень бідності та соціальної напруги
Антикорупційні заходи	Прозорість державних фінансів, контроль над державними закупівлями	Зміцнює довіру до держави, знижує ризики внутрішніх соціальних конфліктів
Перезавантаження митної служби	Автоматизація митних процедур, посилення контролю на кордонах, спрощення експорту/імпорту	Знижує ризики контрабанди, забезпечує більшу безпеку на кордонах, сприяє економічному зростанню

Джерело: сформовано авторами на основі [1]

Соціальні реформи в свою чергу відіграють не менш важливу роль у зміцненні державної безпеки, оскільки вони забезпечують стабільність і згуртованість суспільства, зменшують соціальну нерівність і створюють рівні можливості для всіх громадян. В умовах сучасного світу, коли соціальні конфлікти, бідність і нерівність можуть призвести до

дестабілізації й загрожувати безпеці, реформи у сфері соціального захисту, освіти, забезпеченні працевлаштування та інших базових прав є запорукою національної стійкості. В результаті, виділимо основні напрямки соціальних реформ, які безпосередньо впливають на безпеку держави та формують соціально стабільне середовище:

1. Покращення системи соціального захисту (пенсійне забезпечення, медичне страхування, соціальні виплати);
2. Підвищення доступу до якісної освіти;
3. Скорочення соціальної нерівності та бідності;
4. Поліпшення умов праці й підвищення рівня зайнятості;
5. Розвиток інститутів громадянського суспільства;
6. Покращення житлових стандартів;
7. Екологічні реформи для зеленого відновлення України [2].

Таким чином, соціальні та економічні реформи є не лише драйверами для забезпечення розвитку, а й важливими механізмами для попередження криз і збереження національної стабільності, що є критично важливим для безпеки держави в умовах сучасних глобальних викликів. Подальше дослідження впливу реформ на економіку й забезпечення безпеки держави в цілому, дозволить якомога ефективніше створювати умови для національної стійкості в умовах швидкоплинних змін та невизначеності.

Література:

1. Вінчук М.В., Наконечна Н.В. Економічна безпека держави: соціально-економічний вимір: Навчальний посібник. Львів : Ліга-Прес, 2017. 322 с.
2. Живко З.Б., Черевко О.В., Копитко М.І., Зачосова Н.В., Живко М.О., Серета В.В., Занора В.О., Бісєць А.В. Економічна безпека держави: навчально-методичний посібник / за ред. Живко З.Б. Черкаси : видавець Чабаненко Ю.А., 2019. 240 с.